

**2007 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE
KANUN TASARILARI İLE 2005 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME**

TUTANAKLARI

BAŞKAN: Sait AÇBA

BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ: Sabahattin YILDIZ(Muş)

KATİP: Mehmet SEKMEN(İstanbul)

-----O-----

09.11.2006

İ Ç İ N D E K İ L E R

- TİCARET VE SANAYİ BAKANLIĞI
- REKABET KURUMU
- MİLLİ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ
- .KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ SANAYİ GELİŞTİRME . DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI
- TÜRK AKREDİTASYON KURUMU
- TÜRK STANDARTLAR ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI
- TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ BAŞKANLIĞI

.....

BAŞKAN – İlk söz Sayın Hamzaçebi'nin.

Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Rekabet Kurumunun Sayın Başkanı, bürokrasinin değerli temsilcileri, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; ben, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesi ile Rekabet Kurumu bütçeleri üzerinde kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Bilindiği gibi, Türkiye, 2001 Şubat krizinden sonra bir program uygulamaya koymuş, 57'inci Hükûmetin 2002 seçimleri öncesinde uygulamaya başladığı bu programı, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti de kaldığı yerden devralmış ve uygulamasına devam etmiştir. Halen, bu programın içerisindeyiz. Programın temel hedefi enflasyonu düşürmektir. Bu hedefe ulaşmada kullanılan temel araç ise kur politikası olmuştur ve bunun yanında da bu politikayı desteklemek üzere faiz politikası olmuştur. Bu ikiliye baktığımızda, Türkiye, o tarihten bu yana yüksek faiz ve düşük kur politikalarına dayalı bir program izlemektedir.

Yüksek faizle, Türkiye, uluslararası likiditenin bol olmasının yaşandığı bir dönemin verdiği olanağı da kullanmak suretiyle olağanüstü ölçüde bir sıcak parayı içeriye çekmekte başarılı olmuştur. Eylül 2006 sonu itibarıyla, yurt dışı yerleşiklerin Türkiye'deki portföy yatırımlarının tutarı yaklaşık 60 milyar dolar düzeyindedir. Türkiye'ye gelen bu sıcak para, bir yandan yüksek reel faizin kendisine sağladığı olanağı kullanırken, öte taraftan, kur düşüşünün kendisine sağladığı bir ikinci olanağı daha kullanmaktadır. Bu iki olanağı üst üste koyduğumuzda, sıcak paranın Türkiye'de son derece olağanüstü ölçüde yüksek bir gelir elde ettiği ortaya çıkar. Hesaplarımıza göre, son dört yıl içerisinde

bu şekilde Türkiye'ye gelmiş olan sıcak para, İMKB'de yüzde 400'lerin, devlet iç borçlanma senetlerinde ise yüzde 200'ün üzerinde bir kazanç sağlamıştır.

Bu eğilimin doğal bir sonucu ülkenin, Türk ekonomisinin, Türk imalat sanayiinin rekabet gücünün azalması olmuştur. Çünkü, Türk imalat sanayii, bu politika sonucunda, ara malı ve girdi kullanımı yönünden dışa bağımlı, ithalata bağımlı bir hale gelmiştir. Nitekim, toplam ithalat içinde ara malların tutarına baktığımızda, bu 2002 yılında 37.4 milyar dolar iken, 2006 yılı Eylül'ü itibarıyla bunun 72,3 milyar dolara çıktığını görüyoruz. Yıl sonunda, geçmiş yılların eğilimlerine bakarsak, bunun 90 milyar doları aşacağı, 100 milyar dolara yaklaşacağını söylemek mümkündür. Bu, Hükûmet döneminde, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti döneminde ara malı ithalatının yüzde 170'lere varan düzeyde arttığını göstermektedir. Bunun doğal sonucu değerli arkadaşlar, ekonomi büyürken, bir türlü istihdam yaratılamamakta veya işsizlik oranında bir düşüş sağlanamamaktadır.

Türk imalat sanayiinin maliyet yönlü ithalata bağımlılığının arttığını gösteren temel göstergelerden birisi ithalatın toplam maliyet içerisinde payının ne olduğudur. İMKB'de işlem gören firmalar bazında yapılan bir çalışmada, yaptığımız bir çalışmada, son üç yılın ortalamasında ithalatın toplam maliyet içindeki payının yüzde 62,3 olduğunu görüyoruz. Enerjiyi bunun dışında bıraktığımızda, imalat sanayiinde bu oran yüzde 52,2 'dir. Enerji dışı imalat sanayiinin maliyeti ithalata bağımlılığı 2003-2005 döneminde yüzde 12 oranında artmıştır ve yüzde 48,5'ten yüzde 54,4'e çıkmıştır değerli arkadaşlar.

Yine, bu çerçevede, size bir iki oran daha vermek istiyorum. İMKB'de işlem görev ve toplam ithalatın yüzde 24'ünü toplam ihracatın ise yüzde 20'sini yapan 169 firmanın verileri çerçevesinde yapılan çalışmada, toplam üretime oran olarak ithalatın payı 2003-2005 döneminde yüzde 20 artarak yüzde 29,4 oranına çıkmıştır. 2006 yılında ithalatta ortaya çıkan artış dikkate alındığında, bu oranın 2006 yılında yüzde 30'u aşacağını söylemek yanıltıcı olmayacaktır.

Yine, bir başka rakamı sizlere vermek istiyorum. Üretim ve ithalatın toplamını toplam arz olarak tanımlarsak, bu toplam arz içerisinde ithalatın payı son üç yıllık dönemde artmış, ihracatın payı ise azalmıştır. Örnek veriyorum: Toplam arz içerisinde ithalatın payı 2003 yılında yüzde 19,6 iken 2005 yılında yüzde 22,7'ye çıkmıştır.

Yine, ihracatın payı 2003 yılında yüzde 22 iken 2005 yılında bu oran yüzde 21 düzeylerine gerilemiştir. Bu, Türk imalat sanayiinin giderek gücünü kaybettiğini, rekabet gücünü kaybettiğini göstermektedir. Oysa, son onsekiz çeyrektir büyüdüğü söylenen Türk ekonomisinin, bu büyümedeki sürdürülebilirliği sağlamak açısından imalat sanayiinin güçlü olması, rekabet edebilir olması gerekmektedir. Oysa bu kur politikası Türk imalat sanayiini rekabet yönünden zayıflatmaktadır, rekabet gücünü ortadan kaldırmaktadır. İmalat sanayii güçlü olmayan hiçbir ekonominin sağladığı büyümesinin kalıcı olması mümkün değildir.

Bu çerçevede Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesine baktığımızda, bu bütçe, tabii ki klasik Sanayi ve Ticaret Bakanlığı faaliyetlerini yürütecek çerçevede bir ödeneği belki sağlıyor gözükmekle birlikte, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, Devlet Planlama Teşkilatıyla birlikte bir sanayi stratejisi oluşturacak olanağı bu Bakanlığa vermemektedir. Tam tersine, 2006 yılı rakamları ile 2007 yılı rakamlarını kıyasladığımızda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesinin, 2007 yılında 2006 bütçesinin ancak yüzde 1,8'i oranında artacağı görülmektedir. Millî gelirin 2007'de nominal olarak yüzde 12,3 oranında arttığını, artacağının varsayıldığını düşünürsek, aslında yüzde 1,8 oranındaki nominal artış, gerçekte 2007 yılında yüzde 10'un üzerinde reel oranda bir düşüşü ifade etmektedir.

Kurum bütçesine baktığımızda, bu azalışın esas itibarıyla organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri yapım işi ödeneklerinin azalmasından kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır.

Kurumun toplam bütçe büyüklüğü 2006 yılında 311 milyon YTL iken, yüzde 1,8'lik artışla 2007 yılında 316 milyon YTL'ye çıktığı görülmektedir. Bunun, nominal olarak, reel olarak yüzde 10'un üzerinde bir azalış olduğunu ifade etmiştim.

Yine, Bakanlığın bize sunmuş olduğu bütçe gerekçelerine baktığımızda, orada planlanan, Bakanlığa verilen ödeneklerdeki düşüşün nasıl olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Bakın, bütçenin ilgili bölümüne baktığımızda, ekonomik sınıflandırmaya göre ödenek icmal, birinci düzey cetvele baktığımızda, 08 kod numaralı borç verme kaleminde izlediğimiz bu ödeneğin, organize sanayi siteleri ve küçük sanayi siteleri yapımına ilişkin ödeneğin, 2006 yılı bütçesinde 118 milyon YTL iken, 2007 bütçe teklifinin 99 milyon YTL olduğunu görüyoruz. Bu, çok önemli bir azalış, bu sanayi dalındaki, bu sanayi alanındaki yatırımlarda çok önemli bir azalışı ifade etmektedir.

Türk ekonomisinin temel problemi yatırım yapamamasıdır. Kamunun yatırım ödeneklerini ilk kısıntı anında kısılabilecek bir ödenek kalemi olarak akla gelmesi nedeniyle, bu ödeneklerin kısılmasıdır.

Nitekim, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bütçesinde de kısıntı yapılırken akla gelen ilk ödenek kalemi bu olmuş ve burada kısıntı yapılmıştır.

Yine, bu bize sunulan bütçe tasarısı kitapçığının 40'ıncı sayfasına baktığımızda, orta vadeli mali planda düşünülen ödenek teklif tavanının altında kalındığı görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – 40'ıncı sayfada, 2007 yılında 125 milyon YTL'lik bir ödenek tavanı planlanmışken, biraz önce verdiğim tabloda görüldüğü gibi bu rakam 99 milyon YTL'ye düşmüştür. Bunu, sanayileşmek zorunda olan, sanayi yatırımlarını artırmak zorunda olan ülkemiz açısından son derece üzüntü verici bir durum olarak görüyorum.

Değerli arkadaşlar, Kurum bütçesi, bu nedenle, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu, yapması gereken yatırımları sağlayacak bir ödeneği Bakanlığa vermekten uzaktır.

Bu, KOBİ'lerin desteklenmesi açısından da son derece önemlidir. KOBİ'ler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görev alanında olan bir kurumdur ve KOBİ'ler, bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de çok önemli bir görev üstlenmektedir. Gelecekteki görevlerinin çok daha önemli olacağı kesindir. Bu görev, Türkiye'nin büyümesinde üstlendikleri görevdir şüphesiz.

KOBİ'ler, belki küçük olmaları nedeniyle bir ölçek ekonomisinin avantajlarını kullanmaktan uzaktır, böyle bir dezavantajları vardır, ancak bu dezavantajları telafi edecek nitelikte başka bazı avantajları bulunmaktadır. Değişen şartlara hızla uyum sağlama yetenekleri vardır, esnek üretim yapıları vardır. Bölgesel kalkınmaya çok önemli katkılar sağlarlar. Bu nedenle de, yöresel gelişmişlik farklarını gidermede çok önemli bir görev üstlenirler. Diğer büyük işletmelere kıyasla, yeni iş imkânları yaratmada çok daha küçük ölçekli bir sermayeyle bunu gerçekleştirme olanağına sahiptirler. Bu nedenle, KOBİ'ler gerçekten desteklenmesi gereken kurumlardır. KOBİ'lere, Türk ekonomisinin büyümesinde, rekabet gücüne kavuşmasında çok daha fazla kaynak ayırabilmeliyiz.

Bu bütçeyi bu açıdan da değerlendirdiğimizde, ayrılan kaynakların Türkiye ölçeğinde oldukça mütevazı olduğunu söylemek mümkündür.

Rekabet Kurumu bütçesi üzerine kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Sayın Başkanın sunuşunu dinledim. Sayın Başkan, sunuşunun büyük bir bölümünde daha çok teorik bilgiler verdiler. 2006 faaliyetleri olarak vermiş olduğu bilgiler de, benim arzu ettiğim ayrıntıya sahip değildi.

Hangi ayrıntılara sahip değildi? Örneğin, ben, basından bir haber okudum, 8 Kasım tarihli gazetelerde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Rekabete yeni düzen geliyor. Bir haber, haberin özetini okuyorum: Rekabet Kurumu, yüksek pazar payına sahip firmaların diğer şirketlerin pazara girmesine engel olacak anlaşmalar yapmasının önüne geçmek için yeni bir düzenleme hazırlıyor. Bu kapsamda öncelikle kola pazarı inceleniyor. Yine cips pazarının incelendiğine ilişkin haber metninde bazı cümleler var.

Bu haber tabii doğru mu değil mi bilemiyoruz, bu tip konularda ben Sayın Başkanın bilgi vermesini arzu ederdim. Belki bundan sonra, bu değerlendirmemden sonra Sayın Başkan bu konuda bilgi verebilir.

Tabii ki bu faaliyetlerin mutlaka yapılması gerekir. Pazara hakim firmaların, yeni şirketlerin, yeni firmaların pazara girmesini engelleyecek bir eğilimi, yapısı varsa, bunun şüphesiz önlenmesi gerekir. Biz, benzer bir durumu çimento sektöründe, burada çok çeşitli kereler ifade ettik. Geçen yıl bütçesi görüşülürken, çimento sektöründeki kartel eğilimine ilişkin sorunu ben gündeme getirmiştım ve bu sorun karşısında Rekabet Kurumunun yapması gereken görevler olduğunu söylemişim.

Rekabet Kurumunun Teşkilat Yasası'na ilişkin olarak geçen yasama döneminde görüştüğümüz bir yasa maddesi vesilesiyle, yine çimento sektöründeki kartel eğilimini gündeme getirmiştım. Hafızalarımızı tazelemek açısından gündeme getirdiğim konulara ilişkin birkaç hatırlatma yapmakta yarar görüyorum. Çimento sektöründeki kartel eğilimi, bizzat Rekabet Kurumunun kendi tespitidir. Rekabet Kurumunun web sayfasına girilip bakıldığında, Ege Bölgesi'nde yer alan bazı çimento şirketlerinin pazarı paylaştıkları ve bu pazar paylaşımı nedeniyle Rekabet Kurumunun kendilerine bir ceza uyguladığı görülmektedir.

Nitekim, TMSF tarafından yapılan çimento fabrikaları satış ihalelerinde, ihale bedelinin muhammen bedelin 2 katına yaklaşan bir ölçüde yüksek olmasının temel nedeninin de, esasen bu firmaların bilançolarının analiz edilmesi sonucu ulaşılan değer değil, pazarın fiyatının olduğunu yine ifade etmiştik. Bu, çok çeşitli kereler, birçok kişi tarafından birçok köşe yazarı tarafından, birçok ekonomist tarafından veya sektör temsilcileri tarafından, inşaat sektörü temsilcileri tarafından ifade edilmişti.

Bu konu, Türkiye'nin gündeminde çok önemli bir konudur. Buna karşı çimento sektörünün o dönem gazetelere vermiş olduğu ilan, efendim kamuoyu yanıltılıyor, bizim inşaat sektörü içerisindeki toplam maliyetimiz yüzde 10 değil yüzde 5'tir şeklinde tam sayfa ilanlardı. Hatırlayacaksınız, çimentonun inşaat sektöründeki yüzde 10'u buluyor olması nedeniyle, bu şekildeki pazar paylaşımının, kartel eğiliminin sonuçta tüketici maliyetlerini artırdığı ve toplumsal açıdan bir refah kaybına neden olduğu söylenmişti ve doğrudur. Sektörün buna karşı savunması, maalesef, aslında kartel eğilimini kabul eder bir mahiyettedir. Bizim inşaat sektöründeki maliyetimiz yüzde 10 değil yüzde 5'tir, yani toplumsal refah kaybı o kadar değil biraz daha azdır'ın kabulü anlamına gelmektedir.

Şimdi, Rekabet Kurumuna düşen görev, değerli arkadaşlar, bunu sadece Hükûmete mi bırakmaktır? Efendim, bu konuda yasal düzenleme yapılacaksa, bunu Hükûmete mi bırakmaktır? Yoksa şu kola pazarında piyasaya yeni girişleri engelleyecek yapının önlenmesi yönünde nasıl bir çalışma yapıyorsa, bu konuda da Rekabet Kurumunun bir çalışma yapması gerekmez mi? Bir yasa hazırlanması gerekiyorsa, bu konuda Hükûmete bir öneride bulunmak gerekmiyor mu? Düzenleyici ve denetleyici kurum olmak, acaba Hükûmete hiçbir şekilde öneride bulunmamak anlamına mı gelir?

Bu konuda Hükûmetin tabii ki sorumlulukları vardır, Hükûmet bu sorumluluklar çerçevesinde neler yapmıştır, bunu Sayın Bakandan ben rica ediyorum, ama Rekabet Kurumunun bu konuda görevini yerine getirmediği kanaatindeyim. Eğer bu görevini yerine getiriyorsa, Sayın Başkan bunu bizlere açıklamak zorundadır. Bu kadar bu konuyu gündemde tutmamıza rağmen Sayın Başkanın

konuşmasında bu konuya tek bir kelimeyle bile olsa değinmemiş olmasını, ben, doğrusu bir kamu yöneticisinin sorumluluğu anlayışı çerçevesinde uygun bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Konuşmalarımı burada bitiriyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.